

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Moratoriul.

Starea grea a războiului a rărit și-rele brațelor muncitoare de pe acasă, și a săcăt izvoarele oamenilor, cari în vremuri mai bune nădăjduind câștiguri mai mari, s'au îndemnat a ridica pentru lipsele lor împrumuturi.

Fiindcă vremurile vrășmașe de azi nu cădeau în socoteala bieților oameni năcăjiți, cari nu pot ști ce'i așteaptă ziua de mâne, ministerul prin ordinațiunea de moratoriu, a dat amânare pentru toate datoriile, a căror zi de plată ar fi căzut în timpul de după începearea războiului. La început amânarea aceea era largă, dar prin ordinațiunile ce au venit mai în urmă ghiata s'a mai spart și pe încetul s'au scos de sub moratoriu unele datorii de tot, iar altele în parte.

Ca să ajungă și cei mulți cari cețesc acest ziar a cunoaște orânduielele celei mai noi ordinațiuni a moratorului, voi arăta pe scurt cari sunt datoriile care rămân încă sub moratoriu.

Înainte de toate trebuie să ne însemnăm regula generală, că numai acele datorii au căpătat amânare, cari s'au făcut înainte de începerea războiului adecă înainte de 1 August 1914. Cine au făcut datorii dela 1 Aug. 1914... încoace nu are nici o amânare și trebuie să plătească întocmai ca și în alte vremuri. Așa dară aci pică vorba numai despre datoriile cari is mai vechi decât 1 August 1914.

Voi arăta pe rând datoriile cari obvin mai des la oamenii noștri de pe sate:

1. Dările către stat și cele comunale trebuie plătite în întregime.

2. Cine e obligat a da ținare părinților bătrâni, nevestii ori copiilor în bani ori în natură (bucate și locuință), e dator a-și împlini aceasta datorință în întregime.

3. Cine ține loc în arândă, ori casă în chirie trebuie să plătească arânda ori chiria în întregime.

4. Simbria la slugi trebuie plătită pe tot timpul cât au slujit.

5. La doctori, advocați și la ingeneri trei părți din datorie trebuie plătită.

6. Cine e dator cu prețul de cumpărare a tot felul de obiecte ori mărfuri (pe cari le numim: mișcător), încât a târguit aceste obiecte înainte de 1 August 1914, are să plătească jumătate din datorie.

Dacă conform contractului țare de a plăti prețul de cumpărare în rate, are să plătească în întregime ratele cari is mai mici de 25 cor. Din ratele mai mari de 25 cor. are a plăti în fiecare lună 10%, calculate după fiecare rată independent.

7. Cine e dator pe obligație, cu bani luați împrumut, nu e dator a plăti capitalul, acesta cade sub moratoriu, dar camăta din 1 August 1914 încoace trebuie să o plătească. Cine nu'și plătește nici camăta, poate fi părît pentru toată datoria; judecata îl va obliga a'și plăti în 8 zile camăta și spesele, iar capitalul după încetarea moratorului. Dacă cineva așadar nu'și plătește nici camăta, să pedepsește cu aceia, că i să fac spese.

8. Datoriile pe cambiu (vecsel) sunt ceva mai încurcate, dar le voi arăta aici.

Amânare să dă numai la cambiile (vecselele) cari s'au făcut înainte de 1 August 1914. Iar cele cari s'au făcut de la 1 August 1914 încoace n'au amânare, acele la ziua trebuie plătite. Datoria poate fi mai veche, dar asta nu să ia în samă; așadar dacă ți-ai învit un cambiu după 1 August 1914, acela nu va mai cădea sub moratoriu.

Acum după cum e ziua de plată scrisă pe cambiu vom avea următoarele deosebiri:

1. Dacă ziua de plată a căzut pe o zi înainte de 1 August 1914, ori pe lunile August și Septembrie din 1914, din datoria cambială au trebuit achitate 10% în luna Ianuar 1915, în ziua corespunzătoare celei scrise pe cambiu, iar alte 10% vor trebui achitate în luna Maiu 1914.

2. Dacă ziua de plată a căzut pe o zi din luna Octombrie ori Noembrie 1914, din datoria cambială au trebuit 10% în luna Februarie și vor mai trebui plătite 10% în luna Iunie 1915 — în ziua corespunzătoare de pe cambiu.

3. Dacă ziua de plată a cambiului a căzut pe lunile Decembrie 1914 ori Ianuar 1915, au trebuit plătite 10% în luna Martie și vor mai trebui plătite 10% în luna Iulie 1915 în ziua corespunzătoare de pe cambiu.

3. Dacă ziua de plată a căzut pe lunile Februarie ori Martie 1915, vor trebui plătite 10% în luna Iunie 1915.

4. Și în fine dacă ziua de plată a

căzut pe lunile Aprilie ori Maiu 1915 vor trebui plătite 10% în luna Iulie 1915 în ziua corespunzătoare scadenței.

Afară de ratele aceste după toate datoriile pe cambiu (vecsel) *trebuie plătite cametele.*

Așa sună ordinațiunea ministerială și cine se ține de aceste termene nu poate fi împrimesat și nu i se pot face spese.

În viață însă rar se întâmplă să se poată omul ținea de datorințele aceste cari de multe ori sunt de tot grele. De aceea voi spune aci un lucru, care nu e scris în ordinațiunea ministerială.

Anume, pe cambii, cele mai multe datorii le avem la bănci. În timp de pace când aveam ziua de plată, puțini se vor fi gândit la aceea, ca să ducă toți banii. Duceam de cele mai multe ori numai camăta (uzura) și de aveam belșug ori roadă bună plăteam ceva și din capital. Cine e om cuminte așa va face și astăzi, căci toate băncile, mai ales cele românești se mulțumesc să capete camăta, iar pentru capital ne primesc un cambiu nou — adecă ne înoiesc cambiul. În felul acesta după cum vedem ne apasă o datorință cu mult mai ușoară decât dacă ne ținem de ordinațiunea ministerială, care pretinde să plătim și 10% din capital pe lângă camăta. O mică greutate vom avea însă cu cambiul cel nou pe care trebuie să îl dăm când înovim. Anume să întâmplă că vre unul dintre chizeși nu ni acasă și n'are cine ne iscăli cambiul. În cazul acesta trebuie să ne rugăm de bancă să ne primească prelungirea și fără iscălitura care ne lipsește și să ne înovim să păstreze banca și cambiul cel vechiu până ne vine chizeșul acasă să iscălească. Dacă în felul acesta nu ne putem învoi cu banca vom face cum zice ordinațiunea ministerială. Anume vom da o rugare la scaunul orfanal să denumească pe oarecare din familia celui dus de curator al afacerilor lui și să-l împrimescască a-i iscăli numele pe cambiu. Curatorul denumit de scaunul orfanal va putea iscăli cambiul cu numele celui dus întocmai ca și când ar fi el acasă. Dacă cineva n'ar putea ori n'ar voi să se țină de sfatul acesta, atunci trebuie să plătească cu bani ratele pe cari le prescrie moratoriul și toate cametele restante. Plătind aceste rate nu e dator

să deie cambiu nou. Va trebui însă să fie cu luare aminite la ratele cari se vor statorî dela 1 August 1915 încolo, căci dacă nu să va ținea de rate la termenul statorit i-să vor putea face spese

Toate regulele, pe cari le-am descris aci sunt valabile numai până în 31 Iulie 1915, căci moratoriul pe care îl avem acum numai până la aceasta dată e prelungit. La 31 Iulie 1915 încetează moratoriul și ordinațiunea ministerială, care se va da atunci va statorî mai departe ratele, cum vor trebui plătite datoriile cari până aci au căzut sub moratoriul.

Acum să mai amintesc ceva și despre procese. Cine nu-și plătește ratele ori camăta poate fi pârât după toată datoriă, judecata va suna însă așa după cum sunt statorite termenele în ordinațiunea de moratoriu. La cambii însă nu să poate improcesua decât numai rata a carui termen de plată conform moratoriului a trecut. Datoriile,

cari conform celor spuse până aci nu cad sub moratoriu, adecă nu să bucură de amânare pot fi improcesuate și în timp de pace. După ce suntem judecați după cum știm vine execuția și ne cuprinde averea mobilă. Iar după cuprindere vine licitația. Ordinațiunea ministerială de acum zice, că licitație pe averea mobilă numai cu îngăduințe speciale a judecătoreiului se poate ținea. Dacă judecătoreiul care în toate cererile de licitație mobilă îi va asculta pe oameni, află că averea care ar ajunge la licitație e prea puțină, ca să poată eși pretensiunea creditorului, oprește licitația. Licitație pe pământuri — imobil, nu să poate ținea, numai în cazuri de supra-ofert.

Aceste sunt cazurile cari obvin mai des la oamenii nostri de pe sate. Cât am spus ajunge ca să știe fiecare ce trebuie să facă, pentru a-și păstra averea îngreunată și de amarul vremilor de azi.

Dr. Alexandru Dragomir

Răvașul războiului european.

Svonuri de pace. — Luptele Germaniei în Franța și față de Ruși. — Luptele crâncene din Carpați. — Lupta pentru Bosfor și Dardanele.

Din știrile și telegramele, cari au sosit de o săptămână încoace, nu prea putem să ne facem o icoană limpede despre tot ce se petrece pe câmpul de războiu. Vremea frumoasă de primăvară, pe care ne-a dat o D-zeu, îi îndeamnă și pe unii și pe alții, să se pregătească la lupte mari spre a hotărî odată cumpăna războiului. Ici-colea, prin gazetele streine se strecură știri, cari cred a ști, că nu ne aflăm departe de încheierea unei păci. Aceste știri sunt răspândite de dușmanii noștri, un lucru, care dovedește, că norocul războiului nu-i tocmai pe partea lor. Astfel Rusia nu va mai putea să poarte timp îndelungat războiul din pricina banilor. Nu mai au de unde scoate banii de lipsă pentru spesele cele îngrozitoare, pe cari le au zilnic, iar Franța și Anglia, deși i-au promis un împrumut, până azi nu i-au dat nimic.

Pe frontul luptelor, ce se poartă în Franța și Belgia nu s'au făcut schimbări aproape de loc. Englezii s'au tot laudat, că vor aduce o armată de un milion, spre a-i scoate pe Nemți din aceste două țări. Se spune, că au și adus foarte mulți soldați, dar cu toate acestea, până acum, nu au putut reuși față de Nemți, fiindcă toate atacurile lor au fost respinse. După-cum ne vestesc toile olandeze Englezii se pregătesc la o mare luptă în Belgia.

Rușii au încetat atacurile lor îndreptate în potrița ținuturilor răsăritene ale Prusiei. S'au retras din orașul Memel, așa că astăzi pe pământul Germaniei nu se mai găsește nici urmă de dușman. Luptele se dau, în această parte a frontului, numai pe pământ rusesc.

Cu atât mai înverșunate încăierări s'au pornit însă, în cele două săptămâni din urmă pe liniă Carpaților. Aici trupele noastre au avut să țină piept

la numeroasele ajutoare, pe cari le-au primit Rușii în timpul din urmă din armata, care a încunjurat cetatea Șemislu. Planul lor e, să silească trupele noastre a se retrage, amenințându-le altfel să le încunjure din mai multe părți. Comanda armatei noastre, de altă parte, a făcut tot ce a fost cu putință spre a pune stavilă unei înaintări a dușmanilor. Prin lupte și hărțueli crâncene le-a rărit și-rurile, așa că Rușii numai cu foarte mari pierderi au putut să înainteze, în unele locuri. După vestile, ce ne-au sosit, alaltăieri, din cartierul general, trupele noastre ocupă o linie foarte întărită dela Zboro peste Sztropko până la Labortrev. Această poziție a făcut ca armata noastră să aibă izbânzi și pe linia dintre păsul Uzsok și Lupkow, unde dușmanul a fost respins de mai multe ori. Stând așa lucrurile, Rușii, cu tot numărul lor mare, nu vor putea să pătrundă mai adânc în țară, deoarece Carpații noștri sunt o fortăreață, ce nu o vor putea cuceri nici-odată.

Intre Nistru și Prut stăm chiar foarte bine. Am înfrânt de mai multe ori cetele rusești de aici și trupele noastre se găsesc nu departe de vechea cetate a Hotinului, pe pământul Basarabiei rusești,

* *

În săptămâna trecută Rușii au încercat să atace Bosforul (strâmtoarea ce leagă Constantinopolul cu Marea Neagră) cu flota lor. Au bombardat câteva sătulețe dela intrare și apoi s'au retras, fără să pricinuiască pagube mari. Drept răspuns la acest atac flota turcească a atacat portul Odessa, unde a scufundat două vapoare rusești. Din întâmplare crucișetorul turcesc „Medjidie“, a dat peste o mină pusă sub apă și a fost scufundat. Perderea aceasta a flotei turcești nici pe departe nu atinge pagu-

bele, pe cari le-a avut flota Englezilor și a Francezilor, în fața Dardanelor. În zădar s'au trudit să ocupe aceste strâmtoari, ei nu au izbutit. Au pierdut în schimb peste 140 de tunuri, pe când Turcii arată morți și răniți la olaltă 45 de oameni față de aproape 30.000 ai dușmanilor. Acum Englezii așteaptă sosirea unor vapoare noi, spre a refuza atacul împotriva Dardanelor.

Luptele din Carpați.

Budapesta 1 Aprilie (Oficial). În Beskizi a încercat dușmanul în decursul nopții mai multe atacuri pe valea Laborcei, pe care le-am respins.

Intre șeaua Lupkow și trecătoarea Uzsok urmează înainte lupta pentru numeroase poziții de înălțime.

Pe frontul din Gaișia sud-estică nu s'a întâmplat nimic deosebit.

În Polonia rusească au atacat forțe mari rusești în orele de dimineață pe cursul râului Pilica pozițiile noastre dela Inowloz. Când au ajuns până la linia noastră de piedeci i-am respins cu grele pierderi pentru ei.

Höfer.

Atacurile neîncetate ale Rușilor.

Budapesta 2 April. În Carpați, pe înălțimile ce se află pe amândouă laturile văii Laborța, luptele țin încă. Un contra atac făcut ieri de noi pe înălțimile din răsărit au silit pe dușman să se retragă în mai multe locuri. Spre răsărit dela Virava am respins un puternic atac rusesc. Spre mează-noapte dela Uzsok nu-i nici o schimbare. Atacul proaspăt al Rușilor a fost respins după o luptă scurtă.

Höfer.

Budapesta 3 Aprilie. — Pe frontul din Beschitzii de est e în general liniște, după ce am respins în zilele din urmă sângeros toate atacurile rusești. Pe linia din Carpați, unde am atacat mari forțe rusești, lupta decurge încă. La granițele rusești dintre Prut și Nistru, trupele noastre au respins mai multe atacuri îndreptate în contra noastră de către forțe covârșitoare dușmane. Dușmanul a atacat ieri toată ziua pe mai multe puncte ale frontului în câte 10—15 grupuri înșiruite unul după altul. Lupta a ținut până în orele târziu din noapte. Dușmanul a fost silit să se retragă pretutindeni suferind mari pierderi și mai cu seamă dinaintea aripii noastre sudice a trebuit să seape fugind.

Din Polonia și Galiția de vest nu avem nimic de semnalat. Pe valea cursului de jos al Nidei un atac de noapte, pe care dușmanul l'a îndreptat în contra pozițiilor noastre s'a izbit de focul foarte viu al trupelor noastre.

General de divizie Höfer.

Budapesta 5 April. În Carpați lupta ține încă valea Labortului și pe amândouă părțile ei. Pe toate celelalte fronturi lupte de artilerie și de altfel liniște. La Uzcie Biskupi, spre est de Ialesczyiki puteri mari dușmane au încercat să cuprindă loc în jos de Nistru. Ei fură respinși, după câteva ceasuri de luptă. Am prins 1400 oameni și am luat 7 mitralieze.

Budapesta 6 April. În Carpați, în valea Labortului lupta ține încă. De pe înălțimile răsăritene, după-ce am atacat noi, l-am scos pe dușman în mai multe locuri. Și spre est dela Virova am respins un atac de al Rușilor. În aceste lupte am prins 2020 Ruși. Spre nord dela Uzsok nu s'a schimbat nimic. Atacul Rușilor de aici a fost respins.

Höfer.

Nuoi prizonieri Ruși.

Budapesta 7 April. Luptele din Carpați să lărgesc tot mai mult. Pe înălțimile spre răsărit de Laborța au cucerit trupele noastre u-

nite ei ale noastre câteva poziții tari de ale Rușilor. Au prins 5040 oameni. Pe celelalte linii mai multe atacuri ale dușmanului au fost respinse mai făcând 2530 prizonieri.

Cu prilejul încercării Rușilor de-a trece Nistru la Uscie Biakupi au fost nimicite două batalioane ale regimentului de inf. Alexandru.

Höfer.

Luptele Germaniei.

Berlin 1 Aprilie. Din cartierul general se anunță:

Pe câmpul de luptă oștic este situația neschimbată la Augustow, în împrejurimile dela Suwalki.

Încercările Rușilor de a trece peste Rawka, pe cari le-au făcut la sud-ost dela Skierniewice, le-am respins.

În luna Martie a făcut armata germană de ost cu totul 55,800 Ruși prizonieri și a capturat 9 tunuri și 61 mitraliere.

Berlin 2 April. — Pe câmpul de operații dela vest: Intre râurile Maas și Mosela s'au dat eri lupte violente de artilerie. În Bois-de-Prêtre, precum și în pădurile din jurul acestei localități au continuat eri noaptea n'treagă luptele de infanterie. Atacul pe care Francezii l'au îndreptat în contra noastră spre vest dela aceste păduri, s'a izbit de focul nostru. Prin contra-atacul nostru i-am cauzat pierderi grele dușmanului, pe care l'am respins apoi în vechile poziții. Numai în cetate mai țin Francezii ocupate două forturi din fața pozițiilor noastre.

Pe câmpul de operații dela ost: Situația a rămas pe întreg frontul neschimbată.

Berlin 3 April. Intre Moesa și Moselle s'au dat ciăncene lupte de artilerie. Luptele de infanterie din *pădurea preoșilor* au ținut toată noaptea. Spre apus de această pădure un atac al Francezilor a fost zădărnicit de focul artileriei noastre. Făcând un atac l-am aruncat pe dușman din nou în pozițiile sale de mai înainte.

Pe frontul din Ost nu-i nici o schimbare.

Berlin 4 April. Pe canalul Iser, spre sud de Dixmuiden au recucerit trupele noastre satul Drie Grachten dela Belgieni. În pădurea *preoșilor* mai multe atacuri de ale Francezilor au fost respinse.

Năvălirea Rușilor în părțile dela Augustow a fost respinsă.

Berlin 5 April. În satul Driegrachton, care din 3 April e în mâinile noastre, s'au silit Belgienii să aducă întăriri, cari au fost împrăștiate de artilăria noastră. Asemenea a împedecot artileria noastră în pădurea Argonilor atacurile Francezilor. Înaintarea infanteriei franceze spre apus de Ponta-Mousson au fost zădărnicită.

Un atac rusesc împotriva orașului Mariampol l-am respins.

Berlin 6 April. Francezii începând de eri sunt foarte vioi între Moesa și Mosella. Ei au atacat, sprijiniți de multe puteri și de numeroasă artilerie spre nordost, spre ost și sud-ost de Verdun, apoi la Ailly, Apremont, Flirey și spre nordvest de Pont a Monsson. Atacurile lor au fost respinse toate. Mai crâncenă a fost lupta în ținutul dela Flirey. Cu toate pierderile mari ale dușmanului, credem că în viitor aici își va desvolta atacurile sale, după-ce s'a convins că în Champagne nu are sârți de izbândă.

Aeroplane de asupra Tekiei sârbești.

T.-Severin, 17 Martie, v.—Eri dimineață pe un timp splendid un aeroplan austriac sistem Taube, au trecut în zbor pe lângă granița noastră Vărciorova, și trecând la o înălțime conzi-

derabilă Dunărea s'a îndreptat d'asupra înălțimilor Tekiei, făcând recunoașteri aproape o oră.

Sârbii au tras asupra sa numeroase focuri de armă și mitralieze dar fără nici un rezultat văzut.

Puțin după ce aeroplanul s'a întors de unde plecase artileria grea austriacă a deschis un violent foc asupra pozițiilor sârbești, care de rândul acesta au fost bine descoperite.

Rezultatul a fost că sârbii s'au ales cu mai multe tunuri distruse, numeroși morți și răniți, aceștia din urmă fiind trimiși puțin după încetarea focurilor în căutarea medicală la Cladova.

Peste noapte artileriștii sârbi și-au schimbat locurile pentru a nu fi din nou ținta artileriștilor austriaci.

Din Bucovina.

G. Burdujeni, 18 Martie, v. — Călătorii sosiți din Cernăuți la Suceava, aduc știri, că eri după amiazi orele 5; au fost aduși acolo 200 soldați și 5 ofițeri ruși, luați prizonieri la frontiera Basarabiei, când Rușii au fost goniți de acolo, acum câteva zile. Prizonierii vor fi transportați în Ungaria prin stațiunea Colomeia-Keresmes unde vor fi depuși în lagărul prizonierilor. În Bucovina domnește actualminte liniște.

Aviatori francezi asupra orașelor Metz și Strassburg.

Viena, 4 Aprilie. — Se află din Metz că, după o depeșă oficială, mai mulți aviatori dușmani au zburat eri la amiazi deasupra orașului Metz, unde au aruncat câteva bombe deasupra cartierului de sud; dar au fost goniți de focul artileriei, au fost doi inși răniți mortal dar nici o pagubă materială.

Viena, 4 Aprilie — Se telegrafiază din Strassburg, 13/3 că un aviator dușman a zburat la o înălțime de 2000 de metri deasupra orașului venind din direcția Schlestadt. Focul mitralierelor și al bateriilor a fost fără efect; aviatorul a aruncat bombe care au pricinuit pagube neînsemnate și a dispărut după 20 minute în direcția Breuschthal.

Cu ce apără Turcii Dardanelele.

Roma, Aprilie. — Ziarele din Londra află din Atena, că turcii au transportat la Dardanele câteva mortiere mari. Acestea sunt transportate cu multă ușurință dintr'o pozițiune într'altă pentru a apăra punctele amenințate. Bombardarea este condusă de ofițeri germani. Operațiunile aproape de Smyrna au fost deocamdată suspendate; turcii profită de timp pentru a repara fortificațiunile dărâmate. Trupele turcești la Smyrna cuprind vre-ò 50 de oameni.

În Gallipoli s'ar sfla 40 mii de soldați turci și în restul Turciei europene încă alți 40 de mii soldați.

Hidroplan englez căzut în apa Dardanelelor.

Roma, 6 Aprilie. — Se află din Atena că un hidroplan (aeroplan, care se ridică de pe apă) englez, care se înapoia dintr'un zbor de cercetare pe deasupra teritoriilor turcești căzu în apă în strâmtoarea Dardanele. Cei doi ofițeri care pilotau hidroplanul au fost scăpați de un vas de torpedo.

Mareșalul Liman comandant al forțelor din Dardanele.

Constantinopol, 6 Aprilie. — Pe baza unei iradele forțele otomane concentrate în Dardanele și împrejurimi formează o armată, anume a cincea a cărei comandă a fost încredințată mareșalului Liman Sanders, fost comandant al primei armate.

Din pastoralele arhieriei- lor noștri.

De sfintele sărbători ale Paștilor, arhieriei bisericii ortodoxe au adresat către credincioșii lor frumoase cuvinte de mângâiere și îmbărbătare pentru vremile grele pe cari le trăim acum. Scoatem din aceste și noi cuvintele rostite de I. P. S. Sa Ioan Mețianu, către fil săi sufletești:

Știu și simțesc și eu, că deastădată bucuria voastră, ca și a mea, este foarte turburată, din cauza nefericitului războiu, venit și asupra patriei noastre, războiu, în care luptă, cu vitejie, o mare parte și din fii voștri, din soții și frații multora dintre voi. Știu și simțesc și eu, că lipsa acelorora dintre voi și mai ales grija voastră de soartea lor, vă pricinueste mari supărări și dureri, să ne punem însă toți încrederea în bunul Dumnezeu, nădăduind că El prea bunul, carele peniru păcatele noastre ne-a certat și cu acest înfricoșat războiu, îi va feri și pe ai noștri din războiu de primejdii, și ne va bucura cu terminarea aceluia în folosul nostru și cât mai curând eu restabilirea păcii mult dorite, apoi și cu reînțoarcerea celor din războiu, iarăș la vetrele lor bine și în pace.

De cumva însă acelaș prea bun Dumnezeu, în sfaturile sale necuprinse de mintea noastră, va fi orânduit, ca unul ori altul dintre ai voștri, să aducă jertfă chiar și vieața sa, pentru Tron și Patrie și un viitor mai bun pentru noi și urmașii noștri să nu cârțiți în contra, ci să vă supuneți acelei orânduieli dumnezeiești, suportând toate cu adevărată răbdare creștinească, în deplină nădejde, că acelaș prea-bun Dumnezeu iarăși vă va mângâia, pe altă cale, necuprinsă de mintea noastră omenească...

P. Sf. Episcop Ioan Papp al Aradului a spus între altele:

Noi ne și mângâiem cu acest nume bun pentrucă el ne îndreptățește a nădădui, că acum vom deveni tot mai aproape de sentimentul bunei voințe a înaltei noastre stăpâniri de stat, și nu va întârzia vremea, când ni se va zice și nouă: Neam românesc! Nestrămutată fiind credința, și mare alipirea ta către Tron și patrie, „fie fie după cum voiești”, precum mântuitorul Christos a zis muierii hananience, a cărei fată era cuprinsă de friguri: „Muiere! mare este credința ia, fie fie după cum voiești” și „s'a tămăduit fiica ei dintru acelaș ceas” (Mat. c. 15 v. 28), deci să sperăm, că în timp apropiat se vor vindeca și ranele nemulțămirei noastre din trecut și din prezent.

Cruțarea.

Atâta s'a scris despre tema aceasta, încât mulți vor crede poate, că acum e chiar de prisos, de a mai perde timpul și numai cu cetitul ei. Cu toate acestea noi credem, că dacă cândva a fost de lipsă de a să scrie și ceti câte ceva despre cruțare, apoi în îm prejurările de acum ar trebui, să ne ținem de datorință de a ne cugeta cât mai des asupra acestui lucru, pentrucă chiar și acela, care poate zice astăzi: „eu am ce-mi trebuie mie nu-mi trebuie să cruț”, mâne va trebui să zică altcum.

Și până acum am avut destule cauze, cari ne făceau să înțelegem oarecum, că a sosit timpul, ca să cruțăm. Dar ochi am avut și n'am văzut, urechi și n'am auzit, căci nu ardea încă mucul de lumină la degete. Acum cred, că înțelege fiecare pentruce

a trebuit să cruțăm până acum și pentru ce va trebui să cruțăm de aici încolo încă și mai mult.

În Germania cultă și civilizată, 200 de oameni cu carte străbat orașele și satele și în prelegerile lor zilnice pregătesc pe locuitori la un nou mod de trai: la cruțarea mâncărilor și a beuturilor.

Este deci o datorință patriotică și pentru noi, ca în împrejurările aceste grele, să începem mai cu deadinsul la cruțarea alimentelor și a beuturilor. Să ne lăsăm de consumarea peste măsură, cu deosebire a beuturilor, pentru cari mulți și-au mâncat nu numai agoniseala lor zilnică, ci chiar și capitalul de lucru sau averea moștenită și în cele din urmă au ajuns prin spitale sau în căsile nebunilor. Aceasta va trebui să o facem cu atâta mai vârtos, cu cât vedem, că prețul acelora au crescut, iar fabricarea lor s'a restrâns în mod vădit.

Să ne dedăm a fi mai cruțători și în vestminte, pentru cari până acum cei săraci s'au întrecut cu cei bogați, așa că pe cele mai multe locuri străinul nu putea cunoaște pe fata fruntașului dintr'a codasului. În modul acesta încă s'au strecurat mulți bănișori de-ai noștri, câștigați cu trudă și sudoare, în pungile străinilor.

Să cruțăm bucatele! Aceasta este cea dintâi și cea mai mare poruncă, care ne-o dă și stăpânirea. Și dacă economii noștrii s'ar fi temut la izbucnirea războiului, că li ce prețuri nemai pmenite au să ajungă bucatele, le-ar fi cruțat poate mai bine și nu le-ar fi risipit așa ușor, ca cum au făcut unii în danna lor și a obștei întregi.

Dacă însă n'am cruțat bucatele cum ar fi trebuit să le cruțăm, să cruțăm cel puțin vitele și să nu le vindem pe mai nimic. Să ne ferim de agenți și samsari, de cari acum băjbăe țara! Să vindem vitele în târguri sau deadreptul în mâna cumpărătorului. Să ne ferim de a vinde vitei și vitele tinere, căci acestea sunt viitorul economiei!

Să cruțăm timpul și să nu-l pierdem înzadar. Ci fiecare să fie la locul său, cruțând și lucrând chiar și pentru cei duși la războiu. Astfel pe când iubiții noștri se vor întoarce de pe câmpul de luptă, să nu afle nici un petec de grădină sau din câmp nelucrat și necultivat cu legumi și bucate. Să ne aducem cât mai des aminte de zicala Englezului că: „Timpul e ban!“ I. G.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 8 Aprilie n.

Mormântul lui Ștefan scăpat de urgență războiului. Un bucovinean refugiat în România povestește următoarele despre năvălirea Rușilor în mănăstirea Putna, unde, precum se știe, se află mormântul lui Ștefan cel Mare:

În retragerea dela Iacobeni un detașament de cazaci s'a năpustit asupra mănăstirii Putna cu scopul de a o jefui. Noroc însă că odoarele mănăstirii sunt la adăpost sigur și că prezența de spirit a arhimandritului stareț a scăpat mănăstirea de prăpăd.

Arhimandritul fără să-și piarlă cumpătul a eșit să vorbească cu comandantul detașamentului, căruia în cuvinte religioase, i-a spus că, dacă are cultul eroilor, să știe că acolo se află mormântul eroului legendar, al lui Ștefan și că pravoslavnicii ruși nu pot pângări mormântul unui erou.

Aceste cuvinte au avut darul să convingă pe comandament, care a dat atunei ordin să dea

onoruri militare sfântului locaș unde se odihnese rămășițele pământești ale unui erou.

Detașamentul s'a retras, iar ofițerii au re-venit să viziteze mormântul eroului, în timp ce soldații își vedeau de isprăvile lor prin împrejurimi.

Sinoadele. Sinodul arhidiecezei transilvane precum și sinodul eparhiei Aradului au fost convocate pe Dumineca Tomei la Sibiu și Arad.

Cât va dura războiul. Din Berlin se anunță: »Morgenbladet« află că cercurile oamenilor cu bani din Londra sunt convinse cumcă din cauza situației economice europene războiul nu poate dura mai mult timp decât numai până la toamnă.

Importul de porumb. Se atrage atențiunea preoților și a primăriilor comunale, să nu mai trimată delegați cu certificate și cu cheltuieli mari în România ca să exopereze import de porumb pentru țărani săraci, pentru că în urma unor abuzuri regretabile ale astor fel de delegați, cari au vândut samsarilor de bucate porumbul destinat pentru sate, vor umbla fără izbândă. Cei ce vreau să aducă porumb pentru țărani săraci să se adreseze *federației însoțirilor sătești »Infrățirea«* din Sibiu (Piața Hermann Nr. 4/a) anticiipând prețul porumbului și federația le mijlocește cumpărarea dela băncile populare din România în condiții cu mult mai convenabile de at oricine.

Publicarea listei prizonierilor din Przemysl. Comisiunea pentru ajutorarea prizonierilor de pe lângă Societatea Crucea Roșie Ungară s'a adresat Societății Crucea Roșie Rusă cu rugarea de a ușura pe cât e posibil, soarta prizonierilor austro-ungari din Przemysl, îngrijind mai ales de bolnavi și răniți găsiți acolr, provăzându-i cu toate cele de lipsă. Societățile Crucea Roșie Ungară și Austriacă observă ca în schimb face tot ce e cu putință pentru ușurarea sorții prizonierilor ruși.

Totodată comisiunea a hotărît să se adreseze ministrului de războiu austro-ungar cu rugarea, să publice lista prizonierilor dela Przemysl spre liniștirea numeroaselor familii, cari ar dori să știe de soarta alor lor.

Confiscarea depozitelor ascunse de grâu și făină. Foaia Oficială publică o ordonanță a guvernului, care va dispune ca toate depozitele de grâu și făină, cari se vor tănuși și după noua provocare a autorităților, să se confiscă fără nici o despăgubire. Autoritățile vor publica mai înainte o invitare, prin care vor fi provocați toți să anunțe în decurs de 48 ore dela publicare toate depozitele de grâu și făină, din posesia lor, cari întrec trebuințele gospodăriei și economiei până la proxima recoltă. Celce întrelasă această anntare, va fi pedepsit cu reclusiune (închisoare) până la două luni și amendă în bani până la 600 cor., și afară de aceste i-se mai confiscă toate depozitele fără de a primi vre-o despăgubire pentru cantitățile confiscate. Atragem deci luarea aminte tuturor economilor noștri, cari mai au depozite de grâu și făină, bine înțeles: mai mult decât le trebuie pentru casă și economie până la recolta nouă să nu întârzie a anunța aceste depozite fără amânare.

Soartea garnizoanei din Przemysl. Ziarul »Az Est« află din Viena: Mihajlovsky, corespondentul din Lemberg al ziarului »Ruskoje Slovo« scrie ziarului său următoarele: Generalismul armatei rusești l'a încunoștiințat pe generalul Kuzmanek fostul comandant al garnizoanei austro-ungare din Przemysl, că garnizoana cetății, precum și muncitorii întrebunțați la operații militare, vor rămânea deocamdată în cetate; deasemenea l'a încunoștiințat, că comandamentul rus i-a declarat pe toți soldații din garnizoană

prizonieri spre deosebire de populația civilă a orașului.

Mai târziu generalul Kuzmanek a fost rugat, ca să compună deosebit lista tuturor celor cari fac parte din garnizoană, ca soldați activi, apoi a muncitorilor și în fine a populației civile. I-s'a adus la cunoștință apoi fostului șef al garnizoanei, că ofițerii austro-ungari făcuți prizonieri la Przemysl vor fi transportați deocamdată la Lemberg.

Se așteaptă pe cât mai curând sosirea în Przemysl a marelui duce Nicolae Nicolajevici. Pe întăriturile cetății, precum și pe edificiul primăriei și ale celorlalte instituțiuni publice flutură steagul rusec.

Deodată cu corespondenții de războiu ruși a sosit în cetate un despărțământ al »Crucei Roșii« rusești cu mai mulți ofițeri, instituindu-se imediat un spital militar.

Superioritățile militare au dat ordin strict, ca bolnavii și răniții din oraș să fie tratați cât cât se poate mai bine.

Adunarea datelor privitoare la războiu. P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, episcopul diecezei gr. cat. de Oradea-mare atrage atențiunea preoțimei asupra adunării datelor privitoare la războiu. »Războiul actual, ale cărui proporții nu au seamă în istoria lumii, va avea de bună seamă urmări însemnate pentru toate popoarele și indeosbi pentru poporul român — zice P. S. Sa. — Și după ce cri care popor, fie chiar de însemnătate mai mică, merită să fie însemnată și transpușă cunoștinței viitoarelor generațiuni vitejia sa, iar de altă parte cunoscută fiind că istoria este învățătoarea vieții, din cunoașterea trecutelor întâmplări învață oamenii să și îndrepte viața în viitor, și întâmplările acestui grozav războiu, întrucât ele ating poporul nostru credincios, trebuie însemnate și transpuse posterității, ca să nu se deie uitării, ci să servească de călăuză pentru viitor evenimentele zilelor grele prin cari trecem și să fie purarea cunoscute jertfele imense pe care acest popor le aduce pentru apărarea tronului și patriei cu încredere în Dumnezeu și cu nădejdea într'un viitor mai fericit. Indemnați de aceste considerații dispunem așadar, ca și în parohiile în cari nu ar fi încă un uz așa numita Carte de aur sau Cronica parohiei, numai decât să se introducă și, fiecare paroch să scrie într'ansa cu conștiințozitate toate întâmplările războiului vrednice de însemnat pentru viitor, cari privesc parohia și pe creștinii lui. Protopopii districtuali vor purta grijă, a această Cronică a războiului să se scrie regulat în toate parohiile și după încetarea războiului să facă raport despre împlinirea acestei dispoziții a Noastre, în cazul când vom cere, să ne poată trimite copia ei pentru arhivul diecezan«.

Soldații morți în Sibiu Nicolae Dobrotă, din sevicu sanitar, născut în Vingard. — **Andrieu Fazakas** rom. cat. regimentul 31 din Temes-Kutas. — **Petru Gligor** reg. 23 de honvezi din Stanisza (com. Hunedoarei) — **Grigorie Fărcas**, reg. 21 de honvezi, Hosdat, (com. Torda-Arieș). — **Stefan Lovasz**, artilerie, reg. 35 din Aiud. — **Ritz Smink**, Landsturm, din Druszkav, Galiția. — **Nicolae Vesza**, gr. or. reg. de honvezi Nr. 4 Comp. 1. originar din Békároly, com. Bihorului. — **Christian Foriska**, rom. cat. regim. de honvezi Nr. 15 comp. 3 din Szontistvárfalu, com. Nyitra. — **Simon Farhas**, evang. ref. divizia de train Nr. 12 din Surduk, com. Turda Arieș. — **Ioan Savu**, gr. cat. lucrător, din Tergovest, com. Caraș Severia. — **Iosif Lazar**, gr. or. reg. de honvezi (gletag) Nr. 23 din Bărești, com. Hunedoarei.

Cum am ajuns să-mi câștig o „vârstă“ în pălărie.

Povestea, ce urmează a spus-o un scriitor neamț. Pe scriitor îl cheamă *Rosegger*, trăiește și astăzi și se bucură de mare cinste în lumea scriitorilor. O să vedeți și D-Voastră că este vrednic de cinstea ce i se dă. Serie frumos. — Povestește așa, cum i-a crescut ciocul. Aici descrie el ce a pățit în copilărie până ce a ajuns să aibă haine ca un bărbat în toată puterea cuvântului. *Rosegger* a fost copil de țaran din Tirol, în Austria, apoi s'a făcut ucenic la un croitor și numai mai târziu a ajuns să trăiască din scrisul penii. — În multe privințe se aseamănă amintirile lui cu acele ale lui *Oreangă*, minunatul nostru povesteaș.

Horia Petra-Petrescu.

Când am împlinit trei anișori, am descoperit un lucru urâcios de tot — eram îmbrăcat într-o hăiniță de fată! O fustuliță de bumbac, de culoare vânătă, cu două găuri ca să-mi vâr mâinile în ele și cu o

tăietură înapoi, cum purta soră-mea ai mai mare. Acum, toate ca toate, da soră-mea era fată și eu — eu eram fecior, slavă Domnului! Tot spuneau oamenii că sora e a mamei și că eu sunt al tatii. Tata, tata n'avea fustă femeiască, c'avea nește pantaloni suri cu bretele verzi peste pieptarul ăl roșu.

Intr'o bună dimineață, când încercă mamă-mea să-mi îmbrace fustuliță, dându-mi-o peste cap, numai că am început să mă apăr cu un nebun. Nu mai vreau să intru în fuste femeiești, odată cu capul, vreau să am și eu pantaloni!

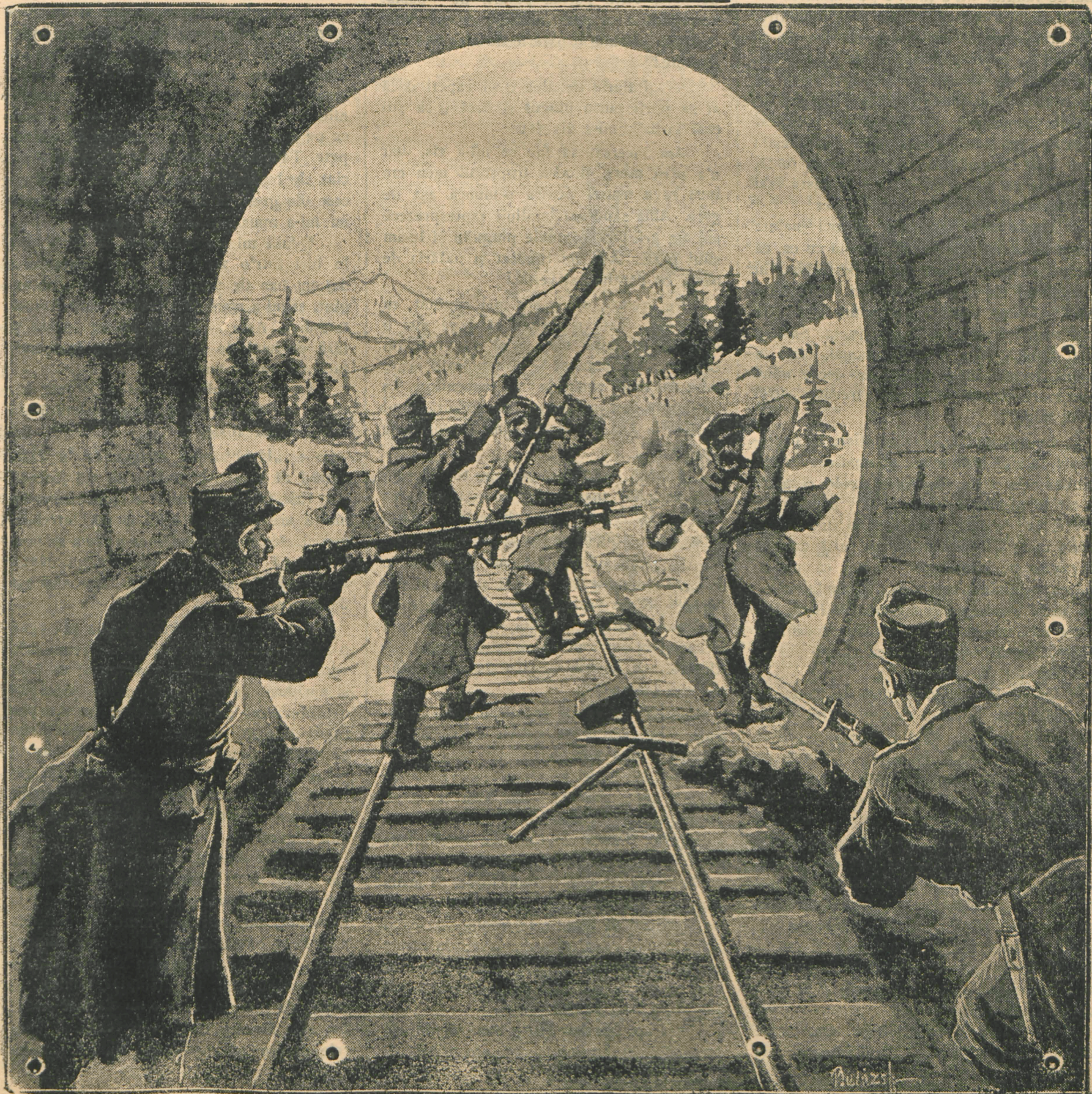
„Pantaloni, zici? o să capeți și tu pantaloni, băiete“, — mi-a spus mama, — „da mai înainte de toate trebuie să te desveți de câteva lucruri. Când o să te lași de sugaci, o să capeți pantaloni!“.

Tocmai aveam colțum cârpii în gură. Era o sdranță de pânză de in, albă, legată nod. În nod pusese mama o jimblă tăiată și o bucățică de zahar. Nodul ăsta-l ținea în lapte căldicel, până se înmuia și mi-l

vâră apoi mie în gură, de câteori eram neliniștit, de câteori mă strâmbam, de câteori amenințam și de câteori aveam să mă culc. Mi-l da în locul pieptului de mamă, căci mă 'ntărcase înainte cu un an.

M'am învățat așa de tare cu moliciunea aia 'n gură, de stam cât era zăulica de lungă cu ea între dinți, chiar și după ce supsesem tot și n'aveam în gură decât un fără de nici un gust. Țineam comedia între dinți când ațipiam și când deschideam ochii numai că strigam să mi-o dea iară. Și lucrul ăsta de care nu mă puteam despărți cu nici un preț să-l dau eu de dragul pantalonașilor?! M'am hotărât îndată s'o fac, da am căzut în păcat înainte de ce mi-ar fi gătat croitorul pantalonașii. O făceam pe ascunsele — sugeam cum nu trebuia să mai sug, când nu mă vedea lumea, fiindcă altfel și-ar fi bătut joc de mine. Odată m'am îmbolnăvit. Atunci am căpătat colțul cârpii în fața tuturor celor din casă, fără ca să mânânc batjocură. Mi-a căzut bine de tot!

Lupta, ce s'a dat piept la piept în gura unui tunel din Carpați.

Intr'o zi, când tocmai stam sgârcit lângă foc și sugeam de-a mai mare dragul, mi-a venit deodată, ca din senin, la cunoștință toată grozăvenia faptei mele rele (și-atunci mi-am smuls repede fleacurile alea din gură și le-am aruncat în foc.

Fapta asta bărbătească mi-a dat pe deplin dreptul să port pantaloni bărbătești. Cel puțin așa am crezut eu, tat — a fost de părere că mai este un chițibuș la mijloc. Trebuia să arunc și păpușile la o parte și să mă joc cu biciu și cu caii din lemn de brad. Legasem adică, ca soră-mea, o mogâldeață în formă de cozonac rotund din sdrențe vechi, și legănam comedia ca pe-un copil mic, mângâindu-l ca o mamă; i-am turnat câteodată în gura, care nici nu era pe lume, câte-o lingură de zamă fiartă; am pus copilul în pat și l-am adormit, cu cântece de leagăn, fără ca să fi fost treaz vreodată în viața lui! Mi-a spus tata că astea-s lucruri muieresti și că nu se potrivesc cu un băiat ca mine, care vrea să-și vâre picioarele în pantaloni de pe-acuma! Am văzut că are dreptate tata, sora mea mi-a luat copilul ca copil de suflet și așa m'am scăpat de el...

După câteva zile s'a întors tata acasă cu ceva subsioară. Avea ceva învelit într'o hârtie vânătă. Mi-a ținut-o pe dinaintea nasului și mi-a dat să ghicesc ce e înlăuntru. La urma-urmelor am descoperit ce-avea cu dânsul — nește pantalonași de postav sur, cu copcii de sârmă. Nu știu nici acum ce mi-a căzut mai bine: când am dat jos fustulița femeiască, ori când am îmbrăcat pentru întâia dată pantalonașii bărbătești! Am lovit desprețuitor cu piciorul în fustă, cu toate că m'am întors iară la fustă mai târziu, când m'am făcut mai mare!

Mama mi-a spânzurat de-aici înainte fusta de-un cuiu, amenințându-mă cu ea, ca cu un strigoi: „Dacă nu te porți bine în pantalonii tăi ai noi, o să 'mbraci iară fusta!“ Mama pădurii n'a putut să-mi fie mai urgisită, decât mi-a fost fusta. Spaima mai tainică mi-a dispărut numai, când a ajuns fratele meu mai tinăr decât mine să poarte fustă. Primejdia trecuse astfel dela mine.

Ce minunat mă mai simțiam în pantaloni! In ziua întâi m'am plimbat cât a ținut ziulica prin odaie, încoace și încolo, și m'am uitat la picioarele mele și la minunatele crețe, cari le făcea sura mea la fiecare pas când călcam, odată la stânga, altă dată la dreapta, pe schimbate. Numai că mi se părea — uitându-mă și la alți pantaloni — că unele lucruri nu stau tocmai la locul lor. Tata mi-a zis că o să înceteze deosebiriile astea, îndată ce-oiu da dovezi că mă pot ține curățel, întotdeauna.

De pe la al doilea rând de pantaloni am băgat eu de samă că sunt astfel croiți, așa, cum trebuie,, da tot erau din postav sur și aveau copcii de sârmă. Nasturii pe la picioare au venit la rând abea când m'am învățat să mă dau jos din pat, diminețile, îndată când mă treziau, și mă spăl sdravăn cu apă rece. S'a întâmplat și asta — și-atunci am căpătat nasturi strălucitori, negri. Am căpătat mai apoi și-un lăibărel sur și un pieptărel roșu, peste care veneau bretele verzi. Era el frumos pieptărelul și toate alelalte, dacă n'ar fi purtat băieții vecinilor haine într'alte colori, cu alte-bretele. Ce fericiti trebuie să fi fost copiii ăștia!

L-am adus și pe tată-meu, așa, pe de de pe departe, să știe ce mă frământă pe

mine și tata mi-a zis: „Ce mici poște mai ai și tu, prichindelule! Nește haine întregi, cum se poartă pe la noi, costă mai mult decât ești tu vrednic întreg! Dacă-o să poți mâna boii am să-ți cumpăr haine sure cu margini verzi. De toate trebuie să fii vrednic, să ți le câștigi!“

— „Taci că-i bine“, mi-am gândit eu și după un jumătate an — mânam boii! Asta n'a fost deajuns: ca să capăt alte haine trebuia să 'mi rup pe ale vechi. Am făcut tot ce-am știut ca să le rup. Abia când am împlinit patrusprezece ani, de ziua mea, am intrat în pantaloni suri, cari aveau de amândouă părțile de afară ale ciolanelor o dungă subțire, verde, de sus până jos. Am îmbrăcat vesta de postav, sură, a cărei margini aveau tot dungă de alea verzi; și m'am vârit în roculețul sur de postav, cu guler verde și — deasupra buzunarelor — cu capace verzi și nasturi din oase de coarne de cerb. Mama mi-a mai cinstit o cârpă de gât, roșie, care se 'noda frumusește între aripele albe ale gulerului cămeșii. Acum eram eu, în toată legea! Da zău, hainele fac pe om! Pot zice că hainele m'au crescut pe mine.

Urât îmi sta, pe lângă frumusețea mea de haine, numai pălăria mea cea neagră, de paie. Alții purtau pălării de păslă, verzi-închise cu pantlici largi, de un verde deschis. „Numai o pălărie de alea îmi mai lipsește!“

— „Pălărie de alea o să capeți dacă ai să porți purta plugul și dacă o să știi cosi iarba“, mi-a zis tata.

Am încercat să fac ce mi-a zis, dar n'a prea mers, fiindcă trupșorul meu era încă prea ușurel pentru o muncă așa de grea. Abia când am împlinit șaptesprezece ani am prins de coarnele plugului și le-am știut purtă. Așa am căpătat și pălăria de păslă cu pantlica ai verde!

Pe vremea aceea am mai căpătat eu și altceva. Tata n'a știut să lege nici o învoială cu mine dacă o să capăt ce-am căpătat. Am căpătat — o musteață, care mi-a dat mare cinste în fața oamenilor. La început a fost musteața cam micuță, nu-i vorbă. — Așa am ajuns acum să am toate laolaltă.

Toate? Adicătelea încă nu toate! Flăcăii vecinilor mai purtau în pălăriile lor verzi „vârste“, cu câte o beteală de fulgi și cu pene strâmbe de cocoș.*)

— „Aulică Doamne!“ am zis eu într'o zi, „da frumoase vârste mai au ăia în pălărie!“ N'am vrut să-i dau să 'nțeleagă mai multe tată-meu. Tata s'a făcut că n'a priceput ce-am vrut să zic și a 'nceput să fluiera, așa, nesnai, cu gura ascuțită. Bine se mai pricepea!

— „Frumos mai sed vârstele pe pălăriile alea verzi“, am zis eu, ca să mă apropui și mai tare.

— „Cu vârstele nu-mi mai bat eu capul“, mi-a zis tata. „De alea tu ai să te îngrijești“. Asta n'o pricepeam. N'o pricepeam fiindcă n'aveam nici un sfânt de creștar în buzunarele cu margini verzi și se îngrijeau de cele trebuincioase. Și acum n'aveam, fiindcă nu-mi trebuia, că părinții se îngrijeau de toate cele trebuincioase. Și acum numai că-mi spune cineva: de vârste ai să te îngrijești tu! Și-o comedie de alea zice că costă, nici mai mult, nici mai puțin decât, trei fiorini!

Așa am întrebat într'o bună dimineață pe un flăcău din vecini, care era prietin cu

mine, cum poate s'ajungă cineva stăpân peste-o vârstă de alea?

Prietinul sta să se tăvălească de răs, de-mi venea să mă ascund în gaura șoricelului.

După o tăcere îndelungată l'am întrebat încet de tot: „De ce-ai răs așa? Ce-ai vrut să zici?“

— „Ha, ha, ha, ce să zic?“ mi-a răs el din nou în față. „Vârsta nu și-o cumpără nici un flăcău. Să împuști tu singur pasărea!“

— „Ai împușcat-o tu singur?“ l-am întrebat eu.

— „Se prea poate — da nu cu pușca!“

— „Atunci cu ce, dacă nu cu pușca?“

El a dat din umeri.

— „Cum ai ajuns atunci la vârstă?“

— „Am căpătat-o de cinste!“

— „Dela cine?“

— „Dela cine să o capăt?“ m'a întrebat și el și s'a uitat la mine ștregărește. „Dute-acasă și-ți bate capu și poate și-o trăzni prin cap odată dela cine se capătă vârsta.“

M'am dus acasă, mi-am bătut capul, da nu mi-a venit în minte dela cine aș putea căpăta vârsta de cinste.

II.

A trecut o zi și o noapte și nu mi-a trăznit prin cap cum aș putea căpăta o „vârstă“ în cinste. A trecut o săptămână, o lună, un an, și tot n'am știut. — Toate, dela pantalonașii ăi dintâi până la marginile ale verzi de pe haine, toate au mers ca pe apă numai acum a început să schioape. Tata mi-a spus că am să capăt și un ciaz de buzunar, numai să 'ncep să muncesc din greu, ca să pot câștiga. De vârstă nu mi-a spus nici un cuvântel.

Odată mi s'a întâmplat că m'am dus în birt într'o zi de cârnilegi. Tata mi-a dat un ban de douăzeci de crețari, de argint, și mi-a spus că s'arată că sunt fecioru tată-meu. Asta — mi-am zis eu — stă și fără de bani de argint. Da am luat crețarii cu multă bucurie.

La ușa birtului am dat de o fată oacheșe la față, bătută de soare și îmbrăcată într'o fustă roșie.

— „Hei!“ mi-a strigat ea 'n față, „iată-l că vine! Ța trebuie să mă joace!“

Eră fata morarului, o cunoșteam de multă vreme (de pe uliță și mă întrebam mereu, de câteori o întâlneam: cum se poate aia să fie atât de oacheșe, pe lângă atâta apă din scocul morii? Păcat că-i așa de negruță!)

Am fost prea rușinos, acuma să-i spun o vorbă prietenoasă! Nici că-mi venea vr'o vorbă pe limbă. Am luat-o numai de braț și am dus-o în odaia de joc. Am jucat noi de câteva ori de jur împrejur, ea și-a pus capul încălzit pe pieptul meu, eu m-am aplecat așa peste ea, de mi-a ajuns obrazul pe părul ei, care-i miroseă a ulei de garoafă. Multă vreme după aceea, de câteori miroseam ulei de garoafă, mi-a venit în minte părul ei.

Dupăce ne-am odihnit apoi o lecuță, am văzut, spre mirarea mea, că lumea nu ieșise din balamale, că toate erau încă la locul lor, ba, ce-i mai mult, că nimenea nici că-și bătea capul cu noi, ba dimpotrivă, că toate își urmau cursul lor, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimica. Și totuși s'a petrecut ceace nu s'a mai auzit! Eu, care fugeam altele de femei ca iepurele de câinii de vânătoare, fiindcă îmi eră

rușine, că sunt altfel ca de, eu, căruia i-se făcea inimă să mă agrăiască ori să mă hârjonească o fată — eu jucasem cu una, mi-am dus brațul pe după gâtul ei, mi-am apropiat alintător obrazul de obrazul ei, răsufierea gurilor noastre se înbinase — și așa stam acuma lângă olaltă și eu priveam mirat și speriat la fată. Apoi ne-am răs unul altuia, dar nu ne-am spus nimica.

Mai târziu s-am împărțit că vreau să mă duc în „restaurant“ să beau vin și am întrebat-o dacă nu-i e și ei sete.

— „Ba da,“ mi-a zis ea, „vrei să-mi plătești beutura?“

Am mers atunci amândoi și am mâncat și am beut un cias întreg și birtășița ne-a servit, prietenoasă și sânguincioasă, de parcă am fi fost o pereche tină. Am povestit, pe când mâncam, că moara tătălui ei a înghețat de multă vreme și că va trebui să vină un timp mai călduros. După ce ne-am săturat fără multă vorbă, am plecat, ținându-ne mâinile cu degetele încopciate unele într'altele, am ajuns în nopții. La miezul nopții mi-a zis ea: „Frumoasă treabă! Frate-meu nu vine să mă ia și eu mă pot duce acuma singură acasă!“ Fratele ei a fost, nu-i vorbă, în birt, dar dispăruse de un cias, fără ca noi să-l fi întrebat unde să duce.

— „Dacă vrei o să te petrec până la moară.“ Așa i-am făcut eu propunerea.

— „Mare har pe capul meu,“ mi-a zis ea. M-am codit atunci, că n'am știut dacă n'a vorbit în glumă ori dacă voia să mă tragă pe sfoară. M-am dus cu ea. Fiindcă era strâmtă cărarușă prin zăpadă, am apucat-o eu înainte și ea după mine.

— „Da multă zăpadă mai e!“ am zis eu odată.

— „Odaia de joc și am jucat până la miezul — „Multă zău,“ mi-a răspuns ea. Altceva n'am povestit pe drum.

Când am ajuns la moară mi-a dat fata puținel mâna și mi-a zis: „Mulțam frumos!“

— „Bucuros,“ i-am răspuns eu. Apoi i-am lăsat mâna din mâna mea și ne-am despărțit. Abia că am rămas singur și era să mă topesc de părere de rău și de jale; de părere de rău, că i-am lăsat mâna, de jale, că am rămas deodată singur-singurel.

Nu era asta sfârșitul potrivit pentru o noapte de cârnilegi!

Asta s'a întâmplat la Intimpinarea Domnului. M'am gândit adesea la noaptea de atunci. Și de câteori m'am gândit, de atâtea ori m'a cuprins sudorile și nădușelile, ca și când m'ar fi luat niște friguri tainice din noaptea aia de joc. Se zice doară că nu-i sănătos să ieși, așa, dintr'o casă încălzită de focul jocului, în puterea nopții reci!

O săptămână înainte de Paști numai că vineu n băiat la mine și-mi aduce un pachetel înfășurat într'o hârtie roșie. Zice că ce-i în hârtie e al meu.

— „Ce-i asta?“ întreb eu pe băiat.

— „Nu știu.“

— „Cine te-a trimis?“

— „N'o spun“, zice și o tulește la fugă.

Pachetelul roșu era legat cu o pantlicuță roșie. Am desnodat-o cu mare greu, ca să vad ce poate fi în pachet — și numai că mă pomenesesc cu o „vârstă“! O mână de fulgi albi și o pană neagră, de forma secerii. Gândul meu al dintâi a fost: asta-i dela fata morarului! Fiindcă am auzit în-

tr'aceea că, după obiceiul cel vechiu, dacă duce un flăcău o fată la joc și dacă o ospătează, atunci fata are să-l cinstească cu o cârpă de mătase ori cu o vârstă 'n pălărie. Că și-a ales fata vârsta, îmi cădea nespuse de bine.

În Sâmbăta mare mi-am pus vârsta în pălărie, lângă pantlica verde, și m'am plimbat ca să vad ce vor zice oamenii la minunea asta a jumii. N'au spus multe, ca și când s'ar înțelege de sine așa ceva, ca ca să port și eu ceva în pălărie. La urma-urmelor era prea firesc. M'am simțit parcă crescusem de-o schioapă, ca și când ar fi fost vârsta o parte din trupul meu.

Seara, când s'a întunecat și tocmai când apărea luna plină, m'am furișat pe vale la moară. Când am ajuns, sta fata la gardul grădinii. Între noi era păraul, care curgea cu sgomot. Am dat binețe cu pălăria, de de m'a văzut. Am stat liniștiți amândoi și ne-am înțeles prin semne. Am pus pălăria 'n cap, așa, ca să stea pana cea strâmbă de cocș țanțos înainte. Ea și-a aplecat capul repede, voia să zică că-mi stă bine așa. Am încercat prin semne cu degetul s'o întreb dacă e ea, dela care am căpătat cinstea? Ea mi-a făcut semn cu capul că da, ea mi-a dat-o. Acum i-am trimes pupături cu mâna, ea mi-a răspuns tot așa, da și-a ținut șorțul de amândouă colțurile, ca să prindă sărutările mele în șorț. M'a cuprins o voie bună așa de mare, de am făcut o săritură, ca să ajung la ea. Când colea, bândăbâc, am căzut în părau.

Nu mi-s'a întâmplat de altmintelega nimica. Numai că era mai-mai să mă 'nnec, de nu aș fi putut să mă proptesc de stâlp și să mă ridic de roată. Da numai că a început atunci să se învârtă roata morii din pricina greutateii mele și eu m'am cățarat din doagă 'n doagă. Cu cât mă ridicam, cu atât mă aducea roata iară înapoi. O plimbare a naibii, de-alungul lopeților morii, cu picioarele 'n apă — până ce-a descoperit morarul comedia și m'a tras la uscat.

M'a întrebat morarul ce am avut cu roata lui?

I-am zis că n'aveam alta de gând decât să-mi iau pălăria, care mi-a căzut în apă.

Intr'aceea a venit și fata și mi-a adus pălăria, pe care o pescuise din scoc. Vârsta era udă, nu-i vorbă, dar s'a uscat repede și morarul, om cinstit, m'a poftit să inoptez la el, ca să se poată usca hainele mele. Ca să liniștesc pe aceia, cari se îngrijesc de sănătatea mea, mărturisesc că am dormit minunat în noaptea aia de Paști.

În dimineața următoare ne-am întâlnit în pragul casei.

— „Fetițo,“ i-am zis eu repede, „te am dragă! Mă placi și tu pe mine?“

— „Nici mie nu-mi ești urât,“ mi-a răspuns ea. Schimbul ăsta de vorbe n'a ținut nici cât ai bate în palme.

Și așa am avut în sfârșit toate laolaltă: pantalonii, rocul cu margini verzi, pălăria verde, vârsta și — fata.

Astăzi am și mai mult. Astăzi am un băiețel de trei anișori, care poartă o fustuliță femească, de bumbac vânăt, cu găuri pentru brațe și cu o tăietură înapoi. În brațe leagăna un copilăș din sdranțe vechi și morfolește, cât e ziuca de lungă, la un colțisor de cârpă în gură.

Cine vrea să cunoască povestea copilului mai departe, să înceapă din cap povestea de față. Eu zic numai atât: oricâtă

groază avem, noi, bărbații, de fustă femeiască, în copilărie, tot nu ne scăpăm de ea, fiindcă dacă am crescut mari pe o parte, ajungem pe cealaltă parte iară înlăuntru.

— „Și e prea bine așa,“ și-a încheiat povestea omul, care mi-a înșirat lucrurile astea despre fusta din copilărie.

Cătră cetitori.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să între cât mai mulți în șirul abonaților noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o jumătate de an 2 coroane 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

Aducem o sinceră mulțumită tuturor acolora, cari ne-au câștigat abonați sau au contribuit la lățirea foi noastre. În acelaș timp facem cunoscut, că toate abonamentele vechi sau nouă sunt regulate, astfel că fiecare trebuie să-și primească foaia n deplină regulă.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează pur să se trimită la vreme atâtea scrisori și provocări — știm din pățanii, — cari spese de multeori întrec suma de 2 cor 20 bani. Tarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le putem împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne ar încurcă și îngreună administrația din cale afară de mult. Doar pentru astfel de restanțe ar trebui purtat cărți deosebite, și să se trimită la vreme atâtea scrisori și provocări — știm din pățanii, — cari spese de multeori întrec suma de 2 cor. 20 bani.

Din „Calendarul Poporului“ pe 1915 mai avem puține exemplare. Cine dorește să comande, să ne scrie până mai sunt, de oarece altele nu se mai tipăresc. Deocamdată putem servi pe oricine. N'am trimis însă și nu putem trimite pentru aceia, cari au comandat dela 1—6 bucăți, dar de așa, ca să le plătească când le vor primi la poștă. Asta nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta, ceoace am spus de atâtea ori. Cine comandă mai puțin de 10 exemplare, trebuie să le plătească înainte cu 40 bani bucata, iar 5 bani deosebit pentru poștă la fiecare călinlar.

Numeri de probă din foaie trimitem la dorință, cu plăcere oricui. E destul a ni se cere pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Prețul e un bagatel de 4 cor. 40 bani pe an și 2 cor. 20 bani pe o jumătate de an. Abonații cei noi primesc gratuit și un călindar de părete.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Poșta Redacției.

Mai multora, cari ne-au trimis poezii. După cum am mai spus, poeziile din războiu nu le putem publica până ce se sfârșește războiul.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: „Tipografia Poporului“

N. M. 720/915.

Publicațiune.

Poporațiunea orașului nostru va avea prilej să se vaccineze împotriva vărsatului.

Prin aceasta se provoacă toți aceia, cari voiesc a se vaccina să se anunțe Mercuri în 7. 14. 21 28 April sau 5 și 12 Mai, dela 10 până la 11 ore, în cancelaria oficioasă a dlui medic orășenesc Dr. Carl Gundhardt, strada măcelarilor Nr. 4.

Vaccinarea se face pentru membrii familiari sprijiniți cu ajutor de stat ai celor chemați la arme și pentru cei săraei, gratuit, altfel se plătește pentru fiecare vaccinare o taxă de 2 cor.

Nagyszéber, 1 April 1915.

Magistratul.

N. M. 720/915.

Publicațiune.

În înțelesul ordinațiunei de punere în aplicare a art. de lege XXI din 1887 se publică, că vaccinarea copiilor, ce se află în anii dintâi ai vieții, întru-cât nu au trecut încă peste vărsatul greu, apoi vaccinarea copiilor îndatorați a se vaccina ulterior, se va face anul acesta dela 7 April până la 5 Maiu a anului acestuia.

Vaccinarea copiilor de școală se va face, în înțelegere cu direcțiunea școlaelor, în școală.

Vaccinarea celorlalți obligați a se prezenta se va face prin comisia de vaccinare a orașului în 7. 14. 21. 28 April și 5 Maiu a anului curent, după amiaza dela 2 ore, în sala mare de ședințe a magistratului orășenesc.

Aceia, cari și-au vaccinat deja copilul obligat a se vaccina sau cari voiesc să-l vaccineze cu un medic privat, sunt îndatorați a dovedi aceasta înaintea comisiei de vaccinare printr'un atestat de vaccinare sau cu o declarație în scris a respectivului medic.

Nagyszéber, 1 April 1915.

Magistratul.

Petroleu,

se poate cumpăra de la o firmă solidă: 100 Kg. cu 32 Cor. în cisterne pe cari le pune la dispoziție fără chirie vânzătorul, liber de porto, în stațiunea Predeal, la granița româno-ungară. La o eventuală comandă sunt a se depune 1000 Cor., iar restul se va achita prin asignație Frachtbriefdupkat). Oferte sub I W. 64 7 sau Rudolf Mosse Berlin S. W.

Nr. 165/915

2065

Publicațiune.

Comuna Guraró (Gurariului) dă în 28 Martie 1915, la 12 oare amezzi, în cancelaria comunală pe calea licitațiunii publice dreptul de pășunat cu oile în muntele „Niculești” p.o 1915.

Prețul strigării 500 coroane. Valdiul 10%.

Condițiunile se pot vedea aici în cancelaria comunală.

Guraró, în 15 Martie 1915.

Primăria comunală.

Ca practicant,

află loc un tiner absolvent de 3 sau 4 cl. gimnasiale, reule sau civile, la firma Ioan Comșa și Fig, Seliște (Szelistye). 1—3 2075

Ludovic Ferencz

croitor de bărbași
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbaștstofe

indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Bogart”, cari se află totdeauna în bogat.

Asupra revederilor confectionate în atelierul nostru permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confectionez în rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole uniforme, după prescripțiile cele mai noi.

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruțătoare americană, foarte aromatică și care dă mult. Un săculeț de probă (5 chilograme) se trimite pe lângă prețul de 10 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.— franco cu rambursă.

A. SAPIRA, 326

Export de cafea și teiu, în Galânta.

Pentru economi!

Săminte de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela Sigmund Felzer Str Cisnădiei 1.

Anecdote

de

Teodor V. Borza

Prețul 80 bani.

Se pot procura dela

Administrația

Foaia Poporului

O curte cu casă

constatătoare din 2 odăi, culină, cură, grajd, grădină suet de vânzare. A se adresa la Petru Badiu Sibiu, Frankgasse Nr. 8.

Petrol de salon

în barele, 100 chilograme cu 73 cor. Uleiul Kaiser (Kaiseroel), 100 chilograme cu 75 cor, se capătă la Frații Kroner Sibiu Bahngasse Nr. 9.

MOBILE

lucrate solid și conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, ■■■■

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tineri nou căsătorii mobiliari de hoteluri, vile, institute cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

„LUMINA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu

Centrala: Telefon Nr. 177 Filiale:

Sibiu str. Cisnădiei M.-Oșorheiu și Turda

Capital social K. 600.000 Fonduri de rezervă s. a. K. 50 000

Depuneri spre fructificare K. 2.000.000 — Activa K. 2.800.000

Primește spre fructificare cu 5% interese fără anunț. Pentru depuneri mai mari de durată mai lungă cu anunț, de la corporațiuni bisericești și particulari se acordă și interese mai mari.

Darea după interesele dela depuneri o solvește inst. tutul.

Depuneri se pot face și prin postă fără spese prin cecuri, cari la cerere le pune institutul la dispoziție, de asemenea se pot face și ridicări prin postă fără spese de porto.

Direcțiunea.

Cea mai bună apă pentru dinți.

a fost la mai multe expoziții internaționale premiată cu cele mai înalte distincțiuni.

500 coroane

plătesc aceluia, care după folosirea

apeli de dinți alui Bartilla —

și cîlă 80 filleri — va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va miroși rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,

Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apriat apa de dinți alui BARTILLA. Denunțări de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate

capăta, trimite eu 7 sticle cu cor. 5.80 franco.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

■ ■ ■ ■ ■

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

124

■ ■ ■ ■ ■

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri